

Mahjas Weefis.

Ar pašča wifuschebliga augstā Reizara wehleschānu.

28. gada-

gabjums.

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedeku.

Maksa ar peesuhstichānu par pastu:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bej Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bej Peelikuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Maksa bej peesuhstichānas Rīgā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bej Peelikuma: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
bej Peelikuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel isdots sestdeenam
no plkst. 10 sahtot.

Maksa par flubinaschānu:
par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-
rindu, jeb to weetu, to tahda rinda eenem,
maksa 8 lap.

Redakcija un ekspedizija Rīgā,
Ernst Plātes bilschu un grahmātu-dru-
latawā un burtu-leetuwē pee Pēstera
bajņizās.

Rādītājs. Jannatāhs siņas. Telegrafa siņas. Sefšemes siņas: Jelg. „Latv. Aw.“ atwadischānāhs no weja gada. Jaunajee nofajizumi par tabakas nobo-
schānu. Rengeroga. No jubrmales. No Straupes. Wolmeera. Latv. draugu beedriba u. t. pr. — Ahrsemes siņas: Politikas pahrsatē. Bahzija. Franziija. Angliija. —
Valteeschu senatnes wehsture. — Peelikuma: Wehla fatilichānāhs. Tehwa mahte un dehla meita. Graudi un seeci.

Jannatāhs siņas.

Rīga. Widsemes gubernators, kamerlungs
J. Schewitschs, 6. janwari atbraunza pee
mums Rīgā.

Peters Kemmers, pirmais legata dahwa-
tājs Rīgās Latweeschu beedribai labdarigam
noluhkam par labu, 3. janwari ir aishahjis
Deewa meerā. Salda dusa scha labdara pi-
schleem! — Kemmers, kā lasitajeem buhs
atminams, 1881. gadā dahwināja Rīgās
Latweeschu beedribai naudas kapitalu un
prahnu gruntsplazi ar nameem Pahrdau-
gawā, ar to nofajizumu, ka us scha grunts-
gabala pehz wina nahwes ja-eetaifa nespeh-
neeku patwehrtme, sem nofaukuma „Peters-
Elisabetes patwehrtme“ un, ja eespehjams,
ari Latweeschu skola. (B.)

1000 rbf. leela god-alga, kā „Rig. Ztgā“
fino, issolita par to, ja usrahda to noseedi-
neeku, kas schahwis us Namlas baronu
Meyendorffu. Kas godalgas issolitājs, to
„Rig. Ztgā“ naw peeminejusi.

No Kursemes „Balsei raksta: Kā katram
finams, Schihdeem frogeschana naw brihwa.
— Bet zil mas schis likums teel eewehrots,
to katrs Kursemneeks siņahs. Un tad kahds
to gribetu gaismā west, tad tomehr nelas
ne-ijnahk. Tagad dots likums, ka Schihdeem
nawa brihw brandwihna degeem buht, bet
ari schis likums paleet ne-ispildits. Gan de-
retu, ka muhsu pagaita amata wihri wairaf
greetu wehribu us scho leetu.

Bahzija. Ir nodomajuschi keisara pili
usbhuhwet Strasburgas pilsehtā. Par scho
buhwejamu keisara pili tika eesneegts preek-
likums ar wiseem isskaidrojumeem un mak-
sas aprehkinajumeem walstisweetneeku sapulzē.
Schi keisara pils ar jawahm peederigahm
fahnu ehlahm ismaksaschot wairaf nēka 2 1/2
miliona marku. Pils buhwechānu wadi-
schot tas pats arkitekts, kas Strasburgas
unwersitetes ehku buhwejis.

Kafele. Pee Allenderff kalna nobrukuse
feme, zaur lo tuwumā esoschas dselszeta
fleedes tika apbertas.

Parise. Printscha Scheroma Napoleona
manifests, kas wairaf weetās pilsehtā bija
peesists, bet no polizijas atkal noplehsts,
nosoda tagadejahs waldbas nekreetnibu un
wahjibu, rindā par nesatizibu parlamentā, par
armijas, teesu un tirdsneezibas panihschānu,
par finanzu ischkehrschānu un par walsts
parahdu wairoschānos. Kad ateisms usfluhy
religijai, tad usflupeja wajatajs ne-atrodot
patwehruma; tikai konfordats warot dot ti-
zibas meeru. Ari sadshiwes jautajumi pra-
jot eewehroschānas. Franziijas ahrejā poli-
tikā waldot wahjiba. Prinzijs prasa preek-
sewis Napoleona mantojumu, atraida kopā
tureschānos ar rojalisteem un atgahdinadams
dashlahrtigos plebiszitus, greechahs pee tau-
tas, kuras leetu winch aishstahwot.

— Prinzijs Scheroms Napoleons 4. jan-
wari pehz pusdeenas tika apzeetinats.

Italiija. Jigahjuscha nedelā tika nobeigta
tautas-weetneeku zelschana. Pa leelakai da-
lai is tahdas partijas tautas-weetneeki eezelti,
kas mihl pastahwojscho walsts lahrtibu.

Konstantinopole. No tureenes teel sinots
par nodomatu usbrukumu us jultana dsh-
wibu. Kā Anglu awisei „Deims“ is Kon-
stantinopoles teel sinots, tad kahdi Tscherkeshi
bija nodomajuschi usbrukt sultana Abdula
Hamida dshwibai. Usbrukumam wajadseja
notikt swehtdeen, bet ihstā laikā tika zaur
kahdu seeweeti darits sinams. Kad Tscher-
keshi gribeja jultana istabās eebrukt, tad
winis tur sagaidija apbrunoti Albaneschu
gwardi, kas Tscherkeshus fanehma zeet, zih-
ninā kahdus nokandami.

Kahdahm ahrsemes awisehm peenahkuschas
siņas, ka Rihta-Rumelijā Turki fagelotees
us nemeereem, wismasafais nemeeri tur
ruhgstot.

Egiptē. No Sudanas fino, ka melu pra-
weescha dumpis arweenu wehl ne-esot ap-
speests. Waldibai nesen atkal wajadsojis
suhtit turp is Kairas 3 kahjneeku bataljo-
nus. Anglu waldbiba nosuhtijuse us tureeni
pallawneeku Skortju, lai schis sawahktu dro-
schas siņas, kā ihsti stahw ar dumpi.

— Kā lasitajeem sinams, tad profesora

Palmera ekspedizijai laupitaju pulks usbruka.
Tagad no Suezas nahk siņas, ka 8 no scheem
laupitajeem jaw tikuschi sakerti un ka par
tam naw jashchānāhs, ka ihstā laikā ari tos
zitus dabuhs rokā. Stary jaw nokerteem
atrodahs trihs, kas pee flepkawibas nehma
dalibu. Beerahdijumi ir atrasti, ka aplau-
pischana un flepkawiba notikuse us bijuscha
gubernatora, kahda Arabi-beja peekriteja,
pawehles.

Deenwidus-Amerika. Meeru farinas stary
Tschili, Peru un Boliwiju, kas jaw daudsi
reises bej sekmes westas, tagad atkal no
jauna eesahktas. Schihm farinahm par pa-
matu esot, ka Tarapakas apgabals teelot
atdots Tschilei un ka is Arikas un Taknas
apgabaleem teelot pataisita neitrāla prowince,
kas stahwetu sem Tschiles, Peru un Boli-
wijas kopigas apjardsibas.

Seemet-Amerika. Milwoki pilsehtā node-
gusi weena no leelalahm weesnijahm Hu-
hal-Hu-Haus, pee kam 75 perfonas, pa
leelakai dalai hotela weesi, pasaudejuschu
dshwibu.

Telegrafa siņas.

Kerjonā 5. janwari. Wesals pilsehtas
kwartals nodedsis, pee kam weens saldats
pasaudeja sawu dshwibu un diwi saldats tika
gruhti eewainoti.

Karkowā, 6. janwari. Leelakais winneests
pee heidsamāhs prehmiju ilsofeschānas krita
us kahdu Karkowas pilsatneeku Nelzinu.
Nelzinam esot leela familija, kurai lihds schim
bija masa istilchana.

Odesā, 5. janwari. Kugu peestahschānāhs
weeta tur ar ledu aplahsta un tā tad fugo-
schana eeskatana par flehgtu.

Konstantinopelē, 6. janwari. Turzijas
waldbiba dabuja no Anglu waldbibas rakstu,
pehz kura tā jauzamā Donawas konferenze
teel atlikta us 4. februari.

Kahirā, 6. janwari. Egiptes waldbiba da-
bujā is Sudanas pa telegrafu finu, ka wil-
tigais praweetis Egiptes kara-pulku pahriwa-
rejis, 240 saldatus nokahwis un 260 sa-
guhstijis.

Gelgawes sinas.

Zelgawes „Latw. Aw.“ atwadiſchanahs no weza gada. Na zitas awises, ari Zelgawes Latw. lapa atwadijusehs no weza gada ar fewiſchku atskatu, no lura mehſ ſchē gribam peefihmet ſwarigalahs domas. Pehz tam, kad awise ſazijuse lahduſ wahredus par ah-reju politiku, wina pahreet uſ Baltijas leetahm. Wina rakſta, ka daſchi ziti laikrakſti eſot fewiſchku Baltijas buhſchamu deht ſazehluſchi brehkaſ, bet ſchihm pa leelu leelai dalaſ ne-eſot nelahda pamata. It ihpaſchi mantas ſina laudim pee mums eſot branga dſihwe, ta ka nelahda pahrelaboſchana nebuhtu wajadſiga. Par ſenatora rewijiſu pee mums eſot japreezajahs, tadeht ka zaur to lauſchu leelahs zeribaſ ar wiſu ſakni tikſchot iſniſzinataſ. Semkopibaſ ſina Kurſemei eſot bijuſe labaka plauja nela Widſemei, tikai janofſchelo, ka labibaſ tirgi pawahji. To-mehr awise iſſata zeribu, ka ſaimneeki un gruntneeki, prahtigi dſihwodami, „nepaliſk paſata“ ar ſawahm maſſaſchanaſ. (Ka redſamſ, ſchi leeta Zelgawes lapai wiſwairal ruh.) Zita ſina wezaiſ gads eſot mums daſchu reiſi rahdijiſ itin breeſmigu waigu. Pee mums eſot ſchaj gada eeradees lahds nelahs poſtu garſ. (No kureenes taſ nahziſ un kad taſ pee mums eeradees, awiſe ſihlali ne-iſſkaidro.) To peerahdot daudſkahrtigeeg ungunſgrehli, kaſ ſchogad eſot ploſhjuſchees gan Widſeme, gan Kurſeme. (Zaur to iſſkaidrojami agrakee ungunſgrehli, kaſ ploſhjahs daſchreiſ wehl leelaka mehra nela ſchaj gada, kant gan „nelabaiſ poſta garſ“ tolaik wehl nebij parahdijeſ, to Zelg. lapa neſaka.) Pehz tam, kad awiſe tahda wiſe apſihmejuſe ſawu ſtahwolli, winai moduſchahs ruhpeſ, ka winaſ laſitaju ſkaiſliſ jaunaja gada wehl wairal neſaſchluſtu, un wina tadeht eeraudſijuje par wajadſigu, nokehſit zituſ Latweeſchu laikrakſtuſ un uſleelit ſewi. It ihpaſchu niſkumu Zelg. lapa parahda pret „Balt. Wehſneſi“ un „Baſſi.“ Pret ſcheem laikrakſteem „Latw. Aw.“ no eſaſhuma eſot gribejuſchi eelaiſtees ſtrihda, bet daſchi prahtigaki laſitaji eſot winaſ no tam atturejuſchi. Wiſleelalahs ruhpeſ Zelg. lapai zetahs no laſitaju un ſludinajumu truhkuma. Na behruſ, kaſ tunſuma melle apmeerinat ſawas baiſeſ ſtipri ſwiſpdamſ, waj pilna kaſla dſeedadamſ, ta „E. Aw.“ griſb remdinat ſawas ruhpeſ, klaji iſſaukdamas un nodeewodamahſ, ka Latweeſchu tauta Widſeme un Kurſeme ap winahm pulzejotees leela ſkaiſta. (Katrām ſinamſ, ka tahda tautas pazelſchanaſ ap Zelg. lapu tik tad mehdiſ notikt, kad ar ſcho lapu iſdara lahdu joku.) Nopuſhdamees Zelg. lapa peemiſ, ka pagasta wal-dibaſ un pagasta teeſaſ ſaſluſchahs likt ſawuſ ſludinajumuſ „Baſſi.“ Ar ſlahbu giſmi awiſe ſaka, wina to nebuht nenemot par laumu, jo il kateiſ warot dawiſ to griſbot. Awise apmeerinajahs ar zeribu uſ nahſamibu, ſazidama: „Un lublodami uſ teem laikeem, kaſ nahſ, mehſ eſam pahreleezinati, ka nahſotue mums peeder.“ (Kaſ ſchee „mehſ“ ir, no kureem „Latw. Aw. rumā, un kur tee dſihwo, to awiſe ne-iſſkaidro.) Bet ari jaw ſchim brihſcham „Latw. Aw.“ zere preeſch ſewiſ ſinamu laboſchanoſ, tadeht ka tautiſſee Latweeſchu laikrakſti tagad wairſ nedrihſtrot ka agrak. (No kam „Latw. Aw.“ ſmecluſchahs ſchihſ domas, mums naw ſinamſ. Waj

winaſ naw ſajauſchahs tagadejoſ laikuſ ar to nahſotni, uſ luru winaſ teizahſ zere? (Zelg. lapa tabſak iſſkaidro, ka Latw. laikrakſti eſot eedalami diwaſ ſchliſraſ: „tautiſkſ“ laikrakſtuſ un „netautiſkſ“ laikrakſtuſ. Wina, Zelg. lapa nepeederot pee tautiſſkeem laikrakſteem. Winai eſot wiſwairal jaruhpejahſ par to, ka Latweeſchi dſihwotu meerigi un neſtrihdetoſ pret zita tautibu ſemeſ eedſihwotajeem. (Waj ſchihſ weenteſigaiſ iſſkaidrojumuſ daudſ pahrelaboſ Zelg. lapas ne wiſai labo ſlawu, mehſ neſinam.) Beidſot Zelg. lapa wehl mehgina dot ſpohreenu „Mahjaſ Weeſim.“ ſchihſ nepeederot pee neweenas no abahm minetahm awiſchu ſchli-rahm, nedſ pee tautiſſkeem laikrakſteem, nedſ pee prettautiſſkeem. Wiſch ſchaudoteeſ ſtarp abahm puſehm beſ kant lahda pamata. Scho-deen ſchahdſ, rihtdeen tahdſ; ne ſilts, ne aukſts; ne ſiwſ, ne gata; tiklab no ziteem noteſſaſ, ka ari paſ ſewi noteſſadamſ un nepaſtahwigi ſchurp un turp lozidameeſ. It ſcha uſbruzeena redſamſ, ka ari jaw „Mahjaſ Weeſiſ ſahziſ „Latw. Aw. iſehm“ atneim laſitajuſ. Waj wiſa ſchi beſgaliga paſchuſleeliſchanaſ un zitu laikrakſtuſ nokehſiſchana gan wehl ilgi palihdſehſ Zelg. Latw. lapai wiſzinat ſawu dſihwibu?

Scho rakſtu iſ „B. W.“ uſuendami, paſneedſam ſarweem zeem. laſitajeem pahreſpree-dumu par „Latweeſchu Aw. iſchu“ atwadiſchanoſ wezaja gada, kaſ ſkaidri iſrahda, lahda ſina „Latweeſchu Aw. iſe“ ſtrahda ſew un Latwju tautai par labu. Mums ar „Latweeſchu Aw. iſehm“ gan buhtu paru-najamſ lahds wahredſ no pagahjuſcheem laik-teem, bet ſchoreiſ lai peeteek ar to, to „B. W.“ winahm ſazijiſ.

Zaunajec noſzijiſumi par tabakoſ nodofſchannu, ka jaw ſinotſ, ſtahjuſcheeſ ſpehla ar 1. janwari 1883. g. It ſcheem noſzijiſumeem, kaſ nodrukati Widſemeſ gubernas awiſe, wiſ-pahriga noſihme buhtu ſchahda: Reſtora-zijaſ un teem lihdiſigahſ eetahdſeſ papiroſuſ un zigaruſ brihw pahrdot tikai zeetaſ ban-deroletaſ pazinaſ; turpretim leegts toſ pahrdot walejaſ pazinaſ waj gabaleem, ta ari tabaku piſpehm. — Tahdaſ eetahdſeſ, ku-rahm naw patentu preeſch ſmehejamu leetu pahrdofſchanaſ, pawifaſm leegts turet ſchah-dah ſmehejamaſ leetaſ, pat ne preeſch pa-ſcha ſaimneeka wajadſibahm. — 200. arti-kulſ atkal noſaka, ka tam, kam weeta lahda eetahdſe, kur pahrdod ſmehejamaſ leetaſ un kam dſihwolliſ tam pat mahja, ſawa dſih-wolli walejaſ pazinaſ naw brihw turet wai-ral ka tikai weenu pazinu zigaru pa 10 un papiroſu pa 25 gabaleem.

Widſemeſ gubernas walde, ka „Riſchſt. Weſtu.“ ſtahta, iſſuhtijuje pee pagatu wal-dehm 7 liſteſ ar daſchadeem jautajumeem. ſchihſ liſteſ eſot diwaſ walodaſ — Kreewu un Latweeſchu (waj Zgaumu), un ſaturot jautajumuſ par ſemneeku dſihwi, ta privat-buhſchana, ta ſadſihwe, winaſ daſchadaſ aro-ddſ un apſtaſkſ. Tur teekot jautataſ par ſtrahdneeku deenas un gada algu pee muſiſch-neeka un pee ſemneeka, par ſemneeku rent-neekeem un ta ſauzameem gruntneekeem, par ſemeſ piſſchamu, par waku ſemeſ peerweoſchanaſ pee muſiſchahſ ſemeſ (ka ſiwote), par ſemneeku daſchadahm naſtahm un nodofſcha-nahm, par paradeem u. t. t. —

Zaungada deena Baltija Wiſaugſtaſkaſ pa-godinaſchanaſ dabujuſchi: Wladimira ordena

3. klaji: Zgaunijaſ wiſze-gubernatorſ Man-joſ, Rigah telegrafu-apgabala pahrwaldneekſ v. Garſſ, Terbatas uniwerſiteteſ proraktorſ Dragendorff — Unnaſ ordena 1. klaji: Terbatas profesorſ Karl Schmidt. — Wla-dimira ordena 4. klaji: Rigah gub.-gimnaſi-jaſ inſpektorſ Schwarz. — Unnaſ ordena 2. klaji: Rigah tamoſchnahſ direktorſ Wla-ſow, Kurſemeſ alkijeſ pahrwaldeſ wezakaſ rewidentſ Bezet de Cornal, Leepajaſ ta-moſchnahſ beedreſ Lopato. — Stanislawa 2. klaji: Leepajaſ tamoſchnahſ direktorſ Bor-kowſki, Widſemeſ alkijeſ aprinka inſpektorſ v. Voigt. — Unnaſ ordena 3. klaji: Rigah walſtſbankaſ-kantora direktorſ Grimm, Kur-ſemeſ kameral-palataſ nodataſ preeſchneekſ Sadowſky. — Stanislawa 3. klaji: Rigah tamoſchnahſ pretſchu-noliſtawahſ pahrrangſ v. Groſchopff, Widſemeſ kameral palataſ grah-matu-wedejeſ Schuliniſ, Widſemeſ gubernahſ rentejaſ meitra palihgſ Bäckmann, Rigah walſtſbankaſ-kantora wezakaſ grahmatu-wedejeſ Krebs un ihpaſchu uſdewumu iſdari-taſ Kurſemeſ kameral-palata Wauring.

Rigah robefſchfargu brigades ſaldateem, ge-ſreitam Zilipam Labudewam un robefſchfarg-geem Zeſimam Leonowam, Zwanam Samu-ſeiku un Michailam Wiſimowam, par to, ka naſti uſ 9. ſeptembri 1882. gada juhra no nahweſ iſglahbuſchi diwi zilwekuſ no grimu-ſcha kuga „Neubad“ 22. oktobri Wiſaug-ſtali dahwati ſudraba medali ar uſrakſtu „par glahbſchanaſ uſ nahweſ breeſmahm,“ kaſ po-gu zauruma neſajami pee Wladimira lentahſ.

Kengeraga. Sem wirſrakſta „Deewa piſſiſ“ „Rig. Ztg.“ paſneedſ ſchahdu ſinojumu: 31. dezembra rihta pagahjuſcha gada pee Rigah peerakſtitaiſ Mahrtiſch Bergſ at-rada pee ſweineeku ahlinga Daugawa ſem le-duſ peeſaluſchu kaſchoka ſtuhri. Ar brekſtangu iſmekledamſ Bergſ redſeja, kad kaſchoka ſtuh-riſ no leduſ bija atſtumtſ, ka zilweka lih-kis, kaſchoka gehrbtſ, noſlihta uhdentſ di-bena. Wiſch to tuhdaſ paſinoja polizijai un ta ar boſakeem iſwilla iſ ahlinga noſli-huſchu, lahduſ 30 gaduſ weza zilweka lihki, kaſ iſſiſahſ peederot pee ta noſauzameem uhdentſ-ſtrahdneekeem. ſchi lihka apgehrbſ bija: wezſ kaſchokſ, pelehki ſwahki, wilnaini kamſoti, nahtna krekliſ, pelehkaſ biſſeſ un ſalahpiti ſahbaki. Wina kabataſ atrada wai-ral pazinu ſpiſſchku, tapat pee ahlinga bija iſſkaiſiti wairal ſpiſſchku, kaſ uſ tam worah-dija, ka nepaſiſtamaiſ ſihloniſ bija nodo-majiſ, iſſagt iſ tihkla ſiwis un lai ſiwis wa-retu tihkla redſet, wiſch ſpiſſchkaſ uſrahwiſ un ta tad ſpiſſchkaſ atrada gar ahlinga malu uſ leduſ iſſkaiſitaſ. Noſeedſigu darbu iſda-rot winu pahreſteidſa Deewa ſodaſ: wiſch eekrita ahlinga un noſlihta.

No juhrmaleſ. „Rig. Ztg.“ ſtahta, ka 12 Widſineeki un 34 Meluſchu un ſſaru ſaimneeki greeſuſcheeſ pee Rigah-Rukuma dſeliſzela direktijaſ ar luhgumu, eetaiſit jaumu peeturahſ weetu ſtarp Meluſcheem un ſſareem. Luhguma eefneedſeji apſolijuſcheeſ paſchi uſ-buhwet ſtanziſahſ namu.

No Straupes. Straupes ſemkopju beedriba 7. dezembri notureja ſawu ſchi gada 7. un beidſamo ſapulzi, lura tadeht, ka ſchimi laika beedribahſ-gadi mijahſ, bija ari gada-ſapulze. Beedri deſgan pilniga ſkaiſta bij ſapulzejuſcheeſ, tadeht tad ari bija eſpehjamſ, pah-ſpreeſt daſchuſ jo ſwariguſ jautajumuſ. Starp ziteem nahza preeſchahſ jo eewehrojamaſ jau

lahdes, krabščanas un aisdofšanas-lahdes dibināšana. Swarīgais preekšmets jo plašāki un pamatīgi tapa pahrdomats un apspreešts. Gewehrojot tahdas lahdes nepazeešchamo wajadšibu, nolehma preekšč tam dibinat ihpašču šabeedribu, kas tuhlin ari notika. Preekšč minetahs lahdes dibināšanas peeteizahs 56 lihdsbeedri ar kapitāla peefolščšanu lihds 500 rubl. — Jauna šabeedriba iš fawa widus eezehla komiteju no peezeem lihdsbeedveem, kurai jaruhpejahs, žif drihs ween eespehjamš, par wajadšigo statutu apgahdaščšanu. Sawstarpigu meešču un linu ištahdi nolehma uš 8. februari 1883 išrihlot. (B. C.)

Jaun-Sehreneš pagasts. No tureenas mums peenahžis šchahds šinojums: Pšanja išgahjuščā gadā zaur zaurim nemot bija laba, tikai rudenti dašči zeeta mallas truhkumu, ihpašči Daugaweešči, jo pehrneem bija maš fneega, tā to wišifina un mallas peeweščhana bija toti gruhtha. (Šchē gribu peeminet, ka muhšu pagastis iščchirahs diwās dakās, proti Meščgaleeščhōš un Daugaweeščhōš.) Šcho semu no puš dezembra šahlot fneega mahmulina mums tā ir apseguše ar fawu balto wilainiti, ka gandrīhs newar ahvā tift iš fawahm mahjahm.

Ar attihštibu wehl ešam palatā ziteem teizameem pagasteem, jo pee tam ir wainigi muhšu staltee krogi, kas ar faweem preekeem stahw attihštibai preti; bet ušplauščhanas finā ne-ešam palikušchi palat: mums ir kreetniš trihštahščigš skolas nams, kas kopā ar Wež-Sehreneeščeem tika taišits un 1879. gadā nahza gatawš. Ari daščā žitā finā muhšu pagastis ir kreetni ušplaužis

Meščgaku Jahnis.

Walmeera. No tureenes „B. W.“ dabužis šchahdu šinojumu: Walmeeras pilšehtina tika it preežigi ištanzeta zaur wehsti, ka muhšu Augštā Kinga un Keifara brahlis, leeknašs Wladimirš Alekšandrowiščhš buhščot nonahkt no Walmeeras 1½ wevsti atstātā Walmeermuiščā uš breešču medišchamu. Lai gan Walmeeras pilšehtas eedšihwotaji it labi finaja, ka leeknašs želo inkognito un tadehkt ari warbuht pilšehta nemas nenonahks, tomehr klisam taišijahs uš wina šanemščšanu.

— Augštāis weešis Walmeermuiščā eeradahs 15. dezembri plkst. 9 wakarā. Par wišu laiku, kamehr wiščh uštūrejahs Walmeermuiščā, pilšehta bija puščhota šlagahm; gruhthi bija atrahst daudšmas labaku mahju, pee kuras nepliwintahs karogs. Bet wišlepnaķee karogi wizinajahs pee Walmeeras Latw. beedribas un Gewerbevereina. Latw. beedribas foris bija ari nodomajis leeknešu išdewigā břihti apšweizinat ar dšeedaščšanu; bet tad nodomato peežu deemu weetā, leeknašs ušlawejahs muhšu pušē tikai diwās deenas, tad foris newareja ištahdit fawu nodomu. Kā dširdams, augštāis weešis ar medišchamu bijis toti meerā, jo noščchawis trihs leelus breeščhš, kurš ari tuhlin noštūtijs uš Petrapiļi. — Par Walm. Latw. beedribu runajot, jāfaka, ka tai jāžibnahs ar daščadeem gruhthumeem: weens no leelakeem šchlehrfleem, kas beedribai stahw želā, ir, ka wina newar atrahst deriga kortela. Beedriba tagad atrodahs wišlabākā namā, kas ween šchē bija atrodahs un makša par lahdašm šepinahm leelatahm un mašahm ištahahm 600 rubl. gada ihres. Šchihš telpas gan it labi der beedribas išdeenišchāi, tā šahlot winaš

familijas dšihwei, bet išrihkojumus, išnemot mašakus weešigus wakarus, nekahdus tanis newar notūret un ari ahropus beedribas naw pawisam atrodahs šchim noluhkam žif nežit derigas telpas. Gewerbevereins fawu deefgan leelo šahli atwehl Latweeščeem tikai preekšč teatreem un konzerteem, bet preekšč weešigeem wakarēem un ballehm ne — un jaunee laudis tak grih padanzot. Deriga beedribas lokala truhkuma deht beedribas preekščneeziba jaw pat no pirmahm deenahm ir nopuhlejušeš eemantot fawu pašču namu, lai tad to waretu eetaišt pehž beedribas wajadšibahm. Bet šchē puhlini daščadu šchlehrfhu deht lihds šchim palikušchi beš sekmes. Gan bija naudas truhkums, gan žiti eemešli, kas nekahwa muhšu nodomam peepilditees. Tomehr warbuht warešim šchini leetā drihšumā nešt preežigaku wehsti.

Jaunai beedribai ari žitā finā ir raduščees gruhthumi un nepatiščhanas. Walmeeras weešnižu, krogu un bušetu turetaji, tahs wineem preekšč 1883. gada no pilšehtas ušlittas nodofšanas išdalidami, ir ušlittušči Walm. Latw. beedribai 500 rubl. gada nodofšanu, tad, kad pat tahs leelatahs weešnižas — ir aplittas tik ar 145 rubl. gada makšas. Beedriba nu gan ir protestejuše pret šchahdu pawisam netaišnigu špreedumu, bet wehl nešinu, waj tas daudš ko lihdsēš, jo leetas prateji faka, ka dšehreenu pahrdotawu turetajeem atdota pilniņa nodofšanu išdališchanas teešiba, tā ka tee warot išdalit šchihš nodofšanas kā grihot, kad beedribai ari waj nišas uškrautu. Kā dširdams, tad Walmeeras krodšneeki šcho fawu špreedumu ešot dibinajušchi uš W. L. b. beedru škaitka, kas pehž wimu domahm ešot pahrak leels un tadehkt ari daudš tehrejot. Uš to buhtu jāpeešihme, ka kaut gan beedribai lihds 400 beedru, tad tomehr wimu leelakā daka peeder pee teem laudim, kas ne buht naw krogu brahti un tadehkt nenonahkt beedribā wiš dšerščhanas deht, bet gan awišeš lašit, preekščlašijums klaušitees, dšeedat u. t. pr. Pee tam jāeeweħro, ka beedribu war apmeklet tikai aprobeščots laušchu škaitks — winaš beedri; kurpretim weešnižas, kā atklahtās weetās, war eet, kam tihlahs. Kahda starpiba starp beedribu un krogu, tas minetā špreeduma taištataju garigam redšes aplokam gan naw bijis eespehjamš apķert. Pee fawa špreeduma taiščchanas wini laikam buhš nahkušchi pa šcho prašto žetu: beedriba ir 400 beedru, katris beedris makša 3 rubl. gadā makšas; 3 × 400 = 1200 rubl. — un tad beedriba jaw war weegli 500 rubl. par gadu aišmakšat krodšneekēem par labu. Walmeeras krodšneeki, kā leekahs, ir eestatijušchi Latweešču beedribu šewim par maišes deweju. Metizam, ka ari peenahkščahs eestahdes uš to tā šlatišeš!

Iš Latweešču draugu beedribas (Widšemes direktora, mahžitaja Dōbnera finahm par Widšemē šchogad išnahkuščahm grahmatahm).

I. Deewa-wahrdugrahmatas. Starp Deewa-wahrdugrahmatahm wišwairaf wehrā leekamas ir: 1. Jaunas garigas dšeesmas, šalahitas un ištahs uš Widšemes mahžitaju šinodes wehleščšanu. Latweešču Lutera draudšehm par labu. 1881. g. Makšā 45 kap. Šchini grahmatahm ir šalittas 214 labas un derigas garigas dšeesmas, kas waj no Wahzu walodas pahrzeltas waj latwiški šazeretas — bij iškaištās par laiķrakteem,

waj pa žitahm grahmatahm, lai tagad weenā šehjumā waretu tift garigu dšeesmu mištotažu rotās, teem par eepreežinaščšanu un par tizibas štiprinaščham.

2. **Šianna!** — Garigas kristibu-, lahju-, behru-, šwehtku- un daščadu laiku dšeesmas lihds ar peelikumū: kā behrninu buhš kristit, kad tas šlins un mahžitaju newar dabut. Šaraktižis J. Wištuh, Lehburgas pagastā školotajs. Makša 25 kap. — Ari šchihš 100 weenteefigā tizibas garā šazeretas dšeesminas, uš pašihitameem melbineem dšeedamas, wišeem garigu dšeesmu mištotažeem pee daščadeem atgadijumeem mahžās ir eeweħlejamās.

13. **Jerusaleme jeb finas un wehstis** no ta laika, kad Kristus pa Jerusalemi un winaš aplahrti štaigadams daudš brihnumš darija. Latwiški pehž profesora J. Š. Ingrahama. — Šchi grahmata išnahkt pee brahleem Bušč, Riga, pa loķnehm, kurai it katrai 16 lapas-pušeš. It katra loķne makša 5 kap., un pawisam tahdas buhš 20 waj 25. Lihds šchim 3 loķnes ir išnahkuščas. Grahmatahm kahda Žuhdu meita iš Egiptes wehstules ištahsta fawam tehwan, kā Kristus laikā dšihwoščhana ešot bijuši. Žif lihds šchim war noprašt, tad štahštichana deefgan jauki ir išdewišeš, tā ka laštahs labi warehs eepašihitees ar ta laika Jerusalemes daščadeem laudim un wimu eeradumeem. Žif ween pahrzehlejam weetahm waloda naw weikufeš, bet škan šweščhadi pehž Wahzu teiščchanas.

11. **Skolas grahmataš.** 20. Šehtha un škola, jauna lašama grahmata mahžā un školā. Pirmāis šehjums: Eešahjejeem. Šastahdijūšchi Klaušites Matihš un Šerštu Andrejs. Makša 40 kap. — Kahdas 132 lapas-pušeš beeša. Žhiti deriga grahmata. Wina eešahkt ar bokštereščhanas gabaleem un tad winā wehl atrodahs daudš ihšu lašamu gabalu. Wišif gabali no paščeem šastahditajeem ir waj atstahštiti, newis pahrzelti, waj jaunšdomati. Grahmatahm ir šaraktižita pehž behrna šaprašchanas un deewabihžigā garā. Wehl 2 dakas ir gaidamas. Ir wehlejamš, lai tahs tāpat derigi ištahs; tad buhš laba lašama grahmata „šehthā un školā.“

21. **Behrnū-preekš.** Lašišchanas grahmata preekšč školahm un mahjahm, šaraktižita no J. Done un A. Špunde. Ar bildehm puščhota. Makša 1 rubl. — Papihriš, druka un bildeš ir toti škaištās. Grahmatahm ir 3 dakas, tā ka wina ir jaw pilniņa školās-grahmata. Bokštereščchanas mahžiba winā naw. Done kšs jaw agraf ir šaraktižis šewiščku bokštereščchanas grahmatu ar wišrakštu: „Dantas-školneeki.“ kas papreekšč ir leetajama. Kā truhkums rahdahs „Behrnū-preekšā“ ka winā naw geografižas un wehšturu šinu. Žhpašči pilniigi winā atrodahs dabas finas.

Wehl labas školās-grahmatas ir:

Geografija tautas-školahm. Šastahdijis školotajs K. Kōhpmānis. Ar daudš šihmejumeem. Makšā 40 kap. — Šchini grahmatahm mahžiba ir ušnemta no školā-istabas šahlot; laikam pirmā Latwiška geografižas grahmata ar to metodi.

25. **Geografija tautas-školahm.** Šaraktižis A. Klaušits. Makšā 25 kap. — Šchē deefgan pilniigi eeweħrotas wišas weetas, laušchu šlatas, tiziba, darboščchahs, šemes augi u. t. t. — Abas grahmataš ir

daschadi mifejumi pee isskaidroschanas un isstahstischanas.

26. Kreemu walodas mahzibas pirmas fahlumis. Latweeschu tautas-skolahn farakstijis aprinka-skoloiajs P. Dadsits. Maksa 40 kap.

(Turpmat beigums.)

No Kursemes riterchaftes us 3 gadeem, rehtinot no aprisa mehnescha 1882. g., iswehletee laizigee peesehdetaji preeksch Kursemes 5 wirsbainizpreekschneeka-waldehym, la „Kurs. gub. aw.“ lasams, ir no Kursemes gubernas-waldibas apstiprinati schos amatos, un proti: 1) Prodes barons Lysanders — par Sehripils wirsbainizpreekschneeka-waldes peesehdetaju; 2) barons Leo von Sacken — par Zelgawas wirsbainizpreekschneeka-waldes peesehdetaju; 3) Raudes barons Otto von Firls — par Zukumas wirsbainizpreekschneeku-waldes peesehdetaju; 4) barons Aleksandets v. Heyling — par Kuldigas wirsbainizpreekschneeka-waldes peesehdetaju, un 5) Nikolajchu barons Nikolajs v. Gahn — par Misputes wirsbainizpreekschneeka-waldes peesehdetaju.

Kursemes gubernas komisija kara deenesta leetas dara finamu zaur „Kurs. gub. aw.“ schahdu sludinajumu:

1) Wifseem wihreescheem, kas 1862. gada dsimuschy, 1883. gada ja-eet pee lofeschanas un pehz tam ja-ispilda kara-deenests (kara-deenesta likuma art. 103).

2) Teem is muischneeku un ekfentu fahrtas, kas 1862. gada dsimuschy, ja-apyghda, ja tee to lihds schim nebuhtu darijuschi, tuhliit leezibas raksti par to, la wini peerakstiti pee kahda fajanfchanas-aprinka (art. 95, 96 un 97).

3) Teem, kas 1862. gada dsimuschy un peeder pee pilsehtas draudsehm, ja tas lihds schim jaw nebuhtu notizis, no wini pilsehtas teefahm ja-isslubshahs leezibas raksti par wini peerakstischanu pee fajanfchanas aprinka. Pee wini luhgshanas-raksteem wineem ja-eesneeds ari skolas-atests un dsimuschanas-sihme (art. 96 un 99.) Bet Schihdeem, kas peeder pee Kursemes gubernas, pehz Wisangstalshs pawehles no 3. februara 1876. g. (fl. ulaju krahjumā no 1876. g. Nr. 54) jaluhds wini dsihwes weetas pilsehtas jeb lauppagasta-waldes, lai teem isdotu leezibas par wini peerakstischanu.

4) Teem, kas kara-deenestu ne tai fajanfchanas-aprinki, pee kura wini peerakstiti, bet zita kahda aprinki wehlahs ispildit, tahda wehleschanahs wehlahais lihds 15. janwarim 1883. g. zaur rakstu japeerahda un proti: teem, kas peeder pee pilsehtas draudsehm un lauppagasteem, — pilsehtas- un lauppagastawaldei, tapat tani no wineem iswehleta jaunā aprinki, la ari tani aprinki, kur wini peerakstiti, bet muischneekeem un ekfenteem wini wehleschanahs ar rakstu japeemelde aprinka-komisijai kara-deenesta leetas, tiklab weena, la ari otra aprinki (art. 119 un 120).

5) Wifseem pee pilsehtas draudsehm un lauppagasteem peederoscheem familijas-preekschneekeem teef peelodinats, tahm pilsehtas- un lauppagasta-waldehym, kur wini peerakstiti, par wifseem beidsjama gada laika wini familijas-notifikschahm pahrgrosfischahm, bet it ihpafschy par peedfimuschyem un miruschyem — bej nekabdas kaweschanas eesneegt pee-

rahdischanu lihds ar dsimuschanas un miruschanas-sihmehm, lai familijas listes la peenahlahs war pahretaisit un fastahdit. Tahda peerahdischana familijas-preekschneekeem jaisdara ari us preekschu katru reis tuhliit, kad kahda pahrgrosfischana wini familijas noteef. Bet polizejahm bihs tos familijas-preekschneekus, kas newarehs peerahdit, la wini scho pawehli ispildijuschy, jodit pehz likuma (fl. ulaju krahjumā no 1874. g. Nr. 126).

Poneweschā, la „Ztgai f. St. u. L.“ fino, 22. dezembra wafara weza seewina pakrita ar masu lampu rokā, pee tam apleedamahs ar petroleju. Mzumirkli nabaga seewina bij pilnas leesmas un us winas fleegschanu kaudis peefrehja palihga. Taf tee leesmas wis ne-apflahpeja, bet uhdemi lehja wirsa, zaur ko posts tika wehl leelaks. Pehz maj stundahm nelainniga wisleelaks mokas isslaida sawu garu.

Reweles pilsehta, la „Walguš pehz „B. W.““ tulkojuma raksta, eedshwotajeem tagad esot leels uhdens truhkums, jo pilsehtas dome likuse eetaisit jaunus uhdens wadus par 500,000 rbf. un aishehrt wifas lihdschinas alas. Par uhdens wadu meistaru peenemts kahds ahrsemneeks par 17,000 rubl., no kura, kaut gan daschi domneeki to likuschy preekscha, netahda kausija netikuse prahta. Tas salihgto algu eebahsis kule, darbu ne reises ne-apstajis un aishrauzis us Wahzsemi. Bet ne ilgi pehz tam apafsch semes eeliktas uhdens wadu truhbas dands weetas saplufuschas un pilsehtas eedshwotajeem jazeeshot flahpes jeb jaleefot par dahrgu naudu uhdens peewest no tableenes, kamehr pilsehtas dome nospreedisshot atkal pusmitomu pilsehtas mantas issehkehrst un no jauna eetaisit uhdens wadus.

Rewele. 27. dezembri sch. g. tur bijuse leela kauschanahs starp lauku strahdneekeem un weetigas garnisonas saldateem. Saldati bijuschy usbruzeti. Trihs hufari strahdneekeem gahjuschi palihga. Dands grehti eewainoti. Weens strahdneeks nosfists. Leeta nemta ismellechanā.

Peterburgā. Pehz „Wald. Wehstnesi“ isfludinata walstsbudscheta, preeksch 1883. gada eenehnumms aprehkinats ta: 707,573,007 rbf. fahrtigu eenemschanu, 64,957,835 rbf. ahrfahrtigu eenemschanu, un 5,974,581 rbf. zaurjojochu sumu, kopā 778,505,423 rbf.; isdewumms aprehkinats ta: 702,371,492 rbf. fahrtigu isdoschamu, 70,159,350 rbf. ahrfahrtigu isdoschamu, un 5,974,581 rbf. zaurjojochu sumu, kopā 778,505,423 rbf. Eenehnumma pahrfwarš pret isdewumu zelahs zaur kara atlubfinajuma eemafsu no Rihnas, Turzijas un Rihwas. Ahrfahrtigee isdewumi sedshs par dafai ar pastahwoschahm sumahm, pa dafai un it ihpafschy 34,224,565 rbf. — zaur nodomatahm kreditu operazijahm.

Peterburgā, 3. janwari. Pee 1. 5% prehmijas bankbiketū loterijas tapa schahdas 72 serijas amortisetas:

217, 347, 544, 672, 709, 713, 917, 919, 1013, 1061, 1087, 1220, 1560, 1915, 1932, 2398, 2794, 2857, 4104, 4081, 4503, 4534, 5211, 5479, 5636, 6033, 6203, 6430, 6635, 6764, 6815, 6972, 7713, 8139, 8549, 8757, 8806, 8879, 8939, 9233, 9432, 9469, 9473, 9625, 9968, 10268, 10390, 11087, 11877, 11992, 12059, 12381, 12697,

13181, 13245, 13861, 13913, 14048, 14310, 14842, 14946, 15863, 15932, 16221, 17673, 17755, 18037, 18930, 19572, 19680, 19796.

Peterburga. „Wald. Wehstnesi“ lasams, la 25. un 26. dozembri Gatschina dega seemas fwehtku eglite preeksch saldateem; Keisjareene pate isdalija wineem dahwanas. — Strahpe baronam Wrangelam, kas pee rekrutu nemshanas lizees ar naudu nopirktees, Wisaugtati atweeglinata tahda wihse, la wisch pehz tchinu, medalu un ihpafschu teefihu pafaudeschanas teef nosuhstis us dsihwi Nowgorodas gubernā.

Peterburga. „Wald. Wehstnesi“ issludina: Leelknafs Michails Nikolajewitschs ari preeksch 1883. gada apstiprinats par walstspadomes presidentu. Walstspadomes likumu departamenta par preekschneeku ezelts Stariztis; par walstspadomes lozekteem ezelts: walstsekreterars Perezs, justizministra palihgs Fritschs un ministru komitejas darischanu wedejs Mansurows. Senators Polowzewš ezelts par walstsekreteru un pa-augstinats par stahstsekreteru. Finanzu un eefschleetu ministru palihgi Nikolajews un Durnowo un walstskontrolseera palihgs Filipows ezelts par senatoreem. Preses leetu wirspahrwaldneeks knafs Wiasemskis, flimibas dehl atlaists no amata un wina weeta eewehlets tautas ministerijas schurnala redaktors Feoftistows. Domemu ministra palihgs Kulomskis ezelts par ministru komitejas darischanu wedeju. Peterburgas wirspolizmeistars Grefers dabuja tabaka dosi ar Keisjara wahrda shmi; Mogilewas latolu arkibiskaps Fialkowskis dabuja Aleksandra-Newska ordeni.

Kreewijas deenwidus-rectruma dafa, la „Odes. aw.“ fino, Wahzu kolonistu skaitis stipri wairojotees. Preeksch 20 gadeem tur bijuschas wehl tik kahdas 6000 familijas, bet tagad to jaw esot lihds 30,000.

Verditschewa. Zaur lampu dedsinataja ne-usmanibu zirkā iszehlahs uguns, kas wifu zirku pahreklahja leesmahm. Publiska, peepeschas isbailes, aisdambeja isjeja durwis. Saflaitis lihds 300 lihku, no kureem 2/3 dafas Kristitu un 1/3 dafa Schihdu; 60 lihku ta apdeguschy, la newar pasiht. Zirks bija buhwets is dehteem, ar falmu juntu. Ugunsdsehseji eeradahs par stundu. — Melaimes deena pee kafes pirktas 620 ee-eschanas biketes.

— Par zirkā degschanu Verditschewa dabutas schahdas shkakas sinas: Uguns iszehlahs jaungada wafara ap pulkst. 10 us israhbijuma beigahm, mahfsligu ugunoschamu isdarot, pee lam papreekschu aishdegahs preekschkawamais, pehz tam seenas un greesti. Musikanti bija pirmee upuri. Publiska — lihds 800 personu — metahs us isejas durwin; bet tahs, la us eefschu weramas, kauschu ispeeschanahs deht nebija atdaramas. Abas jahnu durwis bija aishaglotas. Kad pehz 1 1/2 stundas ugunsdsehseji atbrauzā, no glahbschanas jaw newareja buht wairs nekahdas rimas; ari uhdens muzas bija safalis. Upuru skaitis wehl ne-issinats; bet la dsirdams, wairak nekā 150 personu pafaudeschas dsihwibu. Kad leelahs durwis atdarija, azim atflahjahs schauschaliga bilde, — degoschu zilweku guba. Daudsi islehza zaur logeem. Zirks, sirgi un apgehrbi pilnigi fadeguschy.

Mhrsemes sinas.

Politikas pahrskats. Jauno politikas gadu sbejeentās deenas ariše „B. B.“ apšveiz schabdi: „Das bija wežds laids, kad Zeiis, Jofawata dehlis, no praweescha Glifas swaidits, zehla dumpi pret Jfraela kehnuu Joramu, kas dseeditajahs Jsefraele no ssteeneem, ko Sihreeschi tam bij situsch. Un waktneeks uš Jsefraeles torna redseja Zeiis pulku nahkam un fazija: es redju weenu pulku! Tad Jorams fazija: nem jahtneeku un suhti to wineem preti, un lai tas faka: waj meers?

Un tas jahtneeks tam jahja preti un fazija: ta faka tas kehnuisch: waj meers? Bet Zeiis fazija: kas tew par meeru jasin? Greefees atpakal aif manim.

Tad Jeroms suhtija zitu jahtneeku, un kad pee teem nahja, tas fazija: ta faka tas kehnuisch: waj meers? Bet Zeiis fazija: kas tew par meeru jasin? Greefees atpakal aif manim.

Tad Jeroms fazija: eejubdseet! Un Jeroms uš saweem rateem isgahja Zeim preti un fastapa to uš Nahbota ta Jsefreleescha tihruma. Kad nu Jeroms redseja Zei, winsch fazija: waj meers, Zei? Bet tas fazija: kahds meers, kamehr tawas mahtes Jsebeles nelectiba un apmahneschana auguma aug?!

Ta Ciropa ruhpu pilna jauta un atkal waiza jauno gadu: waj meers? Bet tas tumshs un draudoshs bes atbildes eet tahlak. Un Ciropa ir ruhpu un nemeera pilna, sinadama, ka wina ir dauds zehlonu, kuru deht war ar Zeiis wahrdeem atbildet: kahds meers?!

Ja, jammais gads no dauds pusehm teel apšweiznats ar nopeetnu gihni un nemeera pilnu sirdi. Wehl gan daschs pihlars stute meeru, bet neweens nejin, zil ilgi tas pretofees laika jobam.

Tahdds nemeera laids war preezatees tas, kam Deews lehmis, peederet pee stipras, spehzigas walsts, kas spehj to afsargat. Mehš Latweeschchi waram preezatees, ka mehš peederam pee leelas walsts un dshwojam sem spehziiga Baldineeka patwehruma, kas ir mums un wisahm Kreewijas tautahm par stipru wairogu. Mehš waram krist ta Kunga roka, bet mehš nekritim eenaidneeku rokas.

Bet ari daschs eefschkigds partiju zihninds, kas teel westi ar meera un ne ar kara eerotscheem, daschlahrt atgadahs weenai pusei waizat otru: waj meers? Pee mums Baltija nereti mehds dauds runat no meera, bet darbi ne il reises kalpo meera wahrdeem. Preefsch meera wispirms wajadšigs, ka stribda zehloni tiktu atzelti, jo zitadi uš jautajumu: waj meers? — gan waretu atskanet Zeiis atbilde: kahds meers, kamehr tawas mahtes Jsebeles nelectiba un apmahneschana auguma aug? Jawehlahs, ka jammaja gada mehš waretum zeret uš wisu stribda zehlonu isnihschanu un ka uš jautajumu: waj meers? — ar preezigu prahtu waretu tikt dota atbilde: ja, meers! lai tee, kuru spehka stahw stribda zehlonu isnihzinschannu, fajustu, zil leelu swebhtigu darbu tee war pastrahdat preefsch wisas tehwijas.

Ari eefschkigu zihnuu sinā mehš waram preezatees, ka dshwojam sem spehziiga Baldineeka patwehruma, kas spehj afsargat wahjos, un kam naw jabihstahs, darit to, ko pagehr taisniba un zilweziba. Droscha usti-

ziba un palaischanahs uš sawu mihtoto Semestehwu dara, ka Latweeschchi ar meerigu un preezigu prahtu skatahs uš nahkamibu.

Ta wisas ruhpes un draudoshas breefmas mums Latweescheem arweenu spihdweena zeribas swaigsne, tas ir muhsu keifars un Semestehws. Latweeschchi to ari muhscham ne-aismirshs, ko winu Semestehws teem labu darijis un wehl dara.

Schai ustitiba un zeriba mehš kopā ar wiseem Latweescheem meerigi un preezigi fanemam jauno gadu.

Wahzija. Wahzijas keifars Wilhelms atwehlejis uhdens-pluhdu zeetejeem par labu 600,000 marku. Walstisweetneeku sapulzes preefschneeziba nogahja pee keifara, lai par scho atwehlejumu winam waretu isteift walstisweetneeku sapulzes patezibu. Schis preefschneezibas lozklus fanendams, keifars fazija, ka winsch preezajotees, ka walstisweetneeki weenprahtigi lufschchi issagit patezibu par naudas atwehlejumu uhdens-pluhdu zeetejeem.

Par uhdens-pluhdeem pascheem runajot jafaka, ka uhdens arweenu wairak kriht, ta ka brantichana pa dselsszeeteem atkal fahkufehs tais weetās, kur tee bij pahrluhdujehi. Zil leela skahde notifuse zaur uhdens-pluhdeem, to tilai tagad war jo pilnigaki apspreeft, kur uhdens kritis Reines un Mainas upes (schis upes bija pahrluhdujehas). Skahde, kas notifuse Badenes semē, sneedjotees ween lihds kahdeem 10 milioneem gulschu. Leels posts padarits dambjeem, kas pee uspluhdujehi upju krasteem atradahs; pa leelakai dala wiš loka tilti ispostiti, weetahm ari dselstilti zaur uhdens iskalofschanu maitajuschees. Kur uhdens kritis, tur winsch uš plawahm un druwahm atstahjis glotu un smittis, kamehr augligo semes kahrtu winsch noskalojis. Skahde, kas pee ehlahm notifuse uš semehm, naw til leela, falihdsinajot ar skahdi, kas notifuse pee druwahm un plawahm.

Franzija. Generalš Schanfi tizis paglabats Schalonas pilsehta ar leelu godu. Behres, ka jaw sinots, tila isrihkotas no waldibas. Pee winahm peedalijahs presidenta Grewi weetneeks, generalš Pitje, Kreewijas suhtnis, knas Drlows, 8 Kreewu wirsneeki, Franzijas kara un eefschleetu ministri, marschals Mal-Mahons, 18 korpusu komandeeeri, 10 diwisijas generali, 22 brigades generali un dauds zitu wirsneeku un amata wihru. Bet ari no publikas puses bij leela daliba. Wisas bodes tai deena bij flehgta un nami puschoti sehrgu karogem.

Anglija. No Jhru semes nahk atkal behdigas sinas. Uguns peelaischana un waras darbi jaw fahkuschchi parahditees Tipperarias, Limerikas un Korlas apgabals. Ta par peemehru isgahjuscho pirmdeenu kahda weetā, kura nosauzahs par Ratkewanu un kurai robeschas ja-eet ar Tipperarias apgabalu, tila aisdedsinatās kahda rentneeka ahra-ehlas un seena schkubni, kas pawisam nodega. Schis rentneeks, Brendergasts wahrda, naw nesen scho remies-weetu uš renti usnehmis un to tura par aisdedsinashanas eemeflu. Tani pascha deena nemeerneeki eelausahs Bruntfortas kehnuiza pee Malowas un tur uš nesechligu wihi padarija gaudenu kahdu jaunu dahrgu ehreli. Swebhteenas rihta diwahm semneeku mahjahm (weenu semneeku fahz Murfi un otru Karti) usbruka kahds

pulzinsch nemeerneeku un isdausija mahjahm logus un durwis. Moskoni tuwuma pee Swinfordas ir nodarits waras darbs kahdam rentneekam, wahrda Skurmans, kas uš mahjahm brauzā, kad nemeerneeki, uš winu gaididami, winam usbruka. Winsch usdewis diwus wihrus, kas winu esot dausijuschchi un tee jaw ari no polizijas fanemti zeeti un eelitti zeetuma.

Italijs. Melaike kehnuu Wiktorā Emanuela nahwes deena, 28. dezembris (9. janw.) tikuse Romā swineta ar leelu godu. No 39 Italijs pilsehtahm bij uš scho deenu Romā atbraukuschchi ar saweem karogem 2000 wezi karewi, kas sem Wiktorā Emanuela bij karojuschchi preefsch Italijs brihwibas un weenibas. Scheem peeweenojahs leels pulks zitu sehneeku, ta ka besgaligs sehru gahjeens dewahs no kapitota uš Panteona basnizu, kur nelais kehnuisch aprahs. Ari gandrish wiš Romas studenti peedalijahs pee scheem sehru swebhteeem, un tas ir jauna leeziba, ka Italeeschu gars atgreefees no republikas jaulschanahm un ar mihlestitibu peekritis brihwprahtigai monarchijai, jo jauna audse, kas wehl mas pasihst praktisko dshwi, wisweeglaki mehds padotees wisadahm jaunahm politiskahm mahzibahm.

Walteeschu senatus websture.

Sem schi nosauluma „Prahta karoga“ farakstitajs farakstijis webstures grahmatu par Baltijas senlaiteem. Schis grahmatas fatuwa leezina, ka zeen. farakstitajs neween pasinis labakos websturigos rakstus par muhsu dsimteni, bet ari tos eewehrojis un isleetajis, sawu grahmatu farakstidams, tapeh Latweescheem, kam muhsu dsimtenes websture ruh, waram eewehlet mineto grahmatu. Bai zeen. lasitaji paschi waretu jo labaki eepasihtees ar grahmatas faturu, tad kahdu gabalu pasneegsim, kas sishmejahs uš muhsu wezo Rigu.

Rigas pilsehta. Arajeem ar jemesaugteem un kugineekeem ar ahr-waj eefschemes prezehm uš Rigu brauzot, wispirms eeraugami trihs augstakee basnizas torni, no kureem Behtera tornis wisgaraks isflatahs un brauzeju dishani swezina. Rigas pilsehtas liktens ir laikmeteem deesgan fuhrs bijis un winas basnizas pa tam daschadas tizibas pahremainischannahs peedshwojuschas. No kaiminu waldeekeem gan weens un gan atkal otrs mekleja scho seedoshu oštas pilsehtu sawai walstei peeweenot un ne-aismirfa tad drih no winas zaur metektu (nodofschanu) peedshschannu sawus mantas kambawus apbagot. Usklausim kahdus webstures sinojumus pahr wezahs Rigas gawo dshwesgahjumu. „Rigas pilsehta pamajam brangi pee-auguse, kur Rigas arkibiskapi (wirsbiskapi) un brunineeku-meisteri ar saweem ordena-brahleem un meistru kungeem jaw fahkidojahs Rigas wirswaldibas deht. Tad pahwests suhtija eefsch semes pilniga pilnwarā it mahzitu un sapratigu wihru, kardinali no Modenas, ap 1224. gadu peh Kristus dsinshannas, lai wisas leetas labi fahahrtotu. Tad Midneeki, rakstius teefaslikumus no Gotlandes pagahdajuschchi, lika tos fazitam biskapam preefscha apstiprinat, ko mini wehl ilgu laiku isleetaja. Tas pats kardinalš ari Rigas pilsehtai ihpafschus robeschus eerahdijis, tos zeeti apstiprinadams, ari Dinamindes abtam (abatam) dodams

tabaku pilnvaru, lai daritu pehz pilsehtas prahta un atwehletu wajadfigas, panefamas brihwas teefibas (privilegijas), fewischki malkas-zirshanas un lopu-ganibas labad Dinamindes apgabala, la ari swejas deht Daugawas upē. Turklah wehl pehzat pawehleja, lai arkibiskaps eenemtu par sawu sehdelli Rigas biskapa namu un glabatu pee fewis weenu pilsehtas wahrtu atflehgu; otrai wahrtu atflehgai jastahw pee wisas rahtes pilsehta, kuras pilsonem un Domes-basnizās kungeem jadsihwo eefsch schtistes (cestabdes), sawds namds un dshwolkds ap Domes (Thum) basniza. Brunineeku meistram ja-eehem un jatur saws sehdelis un dshwollis Rigas pili, pilsehtai ustiziba un paklausiba jaswehre abeem semes waldneekem, gan brunineeku-meistram, gan arkibiskapam, kureem weenam otram japalihds un japeebedrojahs pee pagamu noplehshanas un winu pretoschanam. Arkibiskaps un brunineeku-meistars abi apsolijuschees, wairot weenu-mehr Rigas pilsehtas usselshamu un pee-augshamu un to apfargat. Tad esot aridfan ustaisiti ziti klosteri un daschas flimnizās un basnizās, la: Sw. Jehkaba, Sw. Jahna, Sw. Madlehnes un Sw. Marijas basniza. Domes jeb Marijas basniza palita par arkibiskapa wirsbasnizu. Swehta Gara-, Marijas-, Madlehnes- un ziti klosteri bija abtu (abatu)-eetaifes, muhtu un muhzenu (muhtenu, jumprawu) klosteri. Daschi wahrgutu- un nabagu-nami, par kureem pilsoni no ihpaschahm gintehtm wakkaja aistahw-teefibas (jus patronatus), pahrlaboja un pahrwaldija eetaifes. Pilsehtas teefas darbus isdarija rahte (dome) ar pilsehtas-fogeem, kas nospreeda nahwes fodu un isteehaja pilsonu leetas, un tahdu spreedumu deht wehl nosazitās leetas wareja rahti pahrfuhdsjet pee semes-waldneekem. Ari pilsonem toreif bi-juschki diwi nami preefsch amatneezibas leetahm, ko par Leelo un Maso gilbi faktu-schi, kur Leelahs gildes istaba tirgotaju pilsoni swinejuschki sawas kabsas un zitas lep-uas dshwes, turpat isrihkojuschki un ufture-juschki sawas ihpaschas teefas un kahrtibas. Ari tur no sawa widus iswehlejuschki pilsehtas wezajus, peefehdetajus un zitus augstus pilsonus par wezafajeem, kas sawas Keme-reijas, Schaffereijas, gild-istabas isteehaja pilsonu pahrlahpschanas, ko sawas amatu beedribas nosseeguschees, fanehma nabagu un schehlastibas dahwanas, ari pahrwaldija nama apgabdiibu. Wineem bija saws tirgotaju beedribas waslawju walars, putnu schau-schanas preezi pa wasaras-swehtkeem, Gildes-galda baudamais malks pa Mikekeem un zitas wajadfigas sapulzes, no rahtes atkautas, lai ar rahtes atlahpschanos un peedalishanos wisas dawishanas weenprahrtigi nospreestu. Tapat un uf tahdu paschu paradumu ari amatneezibas wihri Masahs gildes-istabas sawa brahliba saweenojuschees, la: skroderi, laschokneeki, sibku un rupju leetu kaleji, maif-neeki, meefneeki, jobianu kaleji, rehneeki, galneeki un ziti amatneeki, tur tapat la kuptschki Leelahs Gildes-istabas turejuschki sawas amatneezibas fanahlschanas (Franz Nynstadt).“

„Riga peeskaitijahs jaw ap 1250. gadu pee tirgotaju pilsehtu (hanas) beedribas: winas tirgoschana arweenu wairaf usseedeja; pahwesti un arkibiskapi pawairoja winas pri-wilegijas; tas kairinaja ordena (brunineeku

fabeedribas) meistru uf greiffirdibu, un schis negribeja to atstahw weenigi apafsch arkibi-skapa wirswaldibas. Eberhards v. Monheims to aplenka, gandrihs weselu gadu apfehshams, tadeht la pilsehta ne-atsina winu-bet arkibiskapu par wirswaldineeku. No bada spaidita, Riga jutahs peespeesta, atdarit winam pilsehtas wahrtus. Bet feschutis Monheims pawehleja, ilgas pretoschanas deht, lai 20 asis no pilsehtas wadneem noplehstu, un tad eegahja pa scho noplehsumu pilsehta. Tapehz kahda seeweete toreif peefobodama fazijuse: „Al, zit aplam leels trobis schis brunineeku meistars, la winam scheid eenah-lot til plafschu ruhmi wajaga!“ Rigas gruhtee padewibas lihumi tika farakstiti falihguma gramata (Sühnebrief) un tee bija loti stingri: pilsehtai ja-atsihst ordena meistars tapat la arkibiskaps par wirswaldneeku un schē nu pilsehta fajuta, zit gruhthi diweem kungeem kalpot, kas sawstarpā eenaida. Lai pawisam pilsonus paturetu sawā warā, Monheims eetaishja tuwu pee toreisejeem pilsehtas wadneem uf Daugawas kraistu pili, no kureenes pilsehtu tuhdat apschaut, kad ta leegtos paklausit. Schi pils pilsehtai aplam daudf shahdes padarijuse. — Riga stahweja ilgaki nekā 100 gadus apafsch kopu wirswaldibas, lihds kahds wiltigi-stikots un godfahrigs arkibiskaps, Silwesters Stobwasers (Stodemāschers wahrdā), usflubinaja kaudis uf dumpi, lai leedsahs ordena meistram klausit un lai winu tikai atsihst par weenigu wirswaldneeku. Sinams, la toreif sobina brahlki ar nepanejamahm nastahm semi apgruhthinaja, kas fazehla daudf kihweschanas un nemeerus: tadeht pilsoni wineem labprahst nepeekehrāhs un arkibiskapam nahzahs weegli schos paslubinat uf wasas darbeem pret ordeni, un kad wehl arkibiskaps pats, no swehtas bahrdshibas sakarfets, apbrunojees la kareewis winu starpā stahjahs un la kara-wirsnEEKS usbrukshanas sibmi dewa, tad apmulsinatee pilsoni zereja, kad teem tahds swehts wihrs par wadoni, neko wairs neturetu par aiflegumu, ko tikai schis pawehletu darit un usmahzahs ar sturmi ordena pilij. Arkibiskaps skrehja ar sobini wola steigschus papreefschu un pilsoni tam speedahs duhschigi no pakafas, tā sawu kara-wirsnEEKU godadami. Bet brunineeki sawā pili aistahwejahs kreetni un ziti no wineem pa tam ahrpus pilsehtas gluschki ispostija arkibiskapa ihpaschumms, tā la biskaps nu brunas drihs nowilzis, sobina weetā biskapa sili pakehris, steidsahs pats aistai-gat uf Zehsim (Benden) pee ordena meistra isluhgatees meeru preefsch fewis un preefsch peewiltahs pilsehtas, gan tur ari dabuja augstprahrtigu peedoschamu, bet Riga bij no janna ja-apsolahs, parahdit ordena-meistram agralo paklausibu un ustizibu, tilpat la arkibiskapam. Pilsehta to falihgumu ispidija un nelikahs wairs nowehrstees no sawa apsolijuma ispidishanas. Schi neschaubiga ustiziba, schi pastahwiba, nemitofchā paklausiba peefertees saweem ihsteneem kungeem ir Riga wehsture wiseem azis kridama un zeemijama prahta ihpaschiba, kas la staru spofschumms spihd ap Rigas pilsonu tikumu ofola kroni. Bet schi neschaubiga ustiziba ihsti sakaitinaja arkibiskapu, jo pilsoni pehz sawas apsolishanas newareja wairs arkibiskapu atsihst par weenigo wirswaldneeku. Schi ne-atsihshana atkal uswehla leelu posta nelaimi pilsehtai un semei, bet par laimi

tahds atgadijums naw otrs wairs atrodams tehwijās wehsture. Wisi silepeni wiltus padomi jaw weltigi isdariti, kad kahdā swehtdeena 1477. gadā tas pats arkibiskaps pawehleja no wisahm kanzelehm paslubinat wisbreefnigo lahstu-bausli par pilsehtu un brunineezibu. Tas isflehdja wisus nolahdetos no kristigas basnizās un pehdigahs eepreezinaschanas tahds spaidu laikds un laupija teem religiju un Deewa kalposchanas teefibas; isdshsa wisas swezes basnizās, aiflehdja basnizās durwis, kur tad sehri tumschi basnizās pulkstenu bals no torneem paslubinaja, la pehz arkibiskapa lahsta ta wairs nedrihst ar sawu mehli diktas slanas duzinat. Ordena-meistars gan smehjahs par tahdu garidsneeka lahstu-bausli, wehl bailigus pilsonus uf duhschibu paslubinadams un lita saweem garidsneekem bes mitas Deewa kalposchamu noturet; bet kauschu prahti bija tā fajautti un eebaiditi, la ne-eehdroschinhahs wairs Deewa kalposchanas sapulzetees. jo teem tagad tahds darbs par leelako grehku israhdijahs. Arkibiskapa preesteri mehtaja ar atmeeneem basnizās durwis, pagreesa krustatehlus (kruzifikus) atmuguriski, tehrya un krahsoja tos farkanus, par asus-sihmi, kas nahlschot pahr pilsehtu, un trakojahs wisnegantakā wihse pa eelahm. Ko gan sirds scheid ihtam religijas zeemitajam fajuta, kad redseja Deewa kalpus un religijas- un mihlestibas-mahzitajus, la ahrprahrtigus kaudis pret teem isturamees, kam nepehja zitu neko pahrmest, la tikai ustizigu istureschanos pret saweem wirswaldneekem. Pehz 10 deenahm islaida wehl kaudis interdittu (swehtu aiflegumu), tahdu stipraku lahstu-bausli, kas steepahs tad wispahri semi, jo lahstu-bauschta spehls tikai aifnehma zilwekus un pilsehtu. Nu mitejahs (apstahjahs) wiszaur Widsemi katra Deewa kalposchana, jo aifsegeleja basnizās un tur nedrihsteja wairs ar pulkste-neem swanit, nedf kahdu wairs kristit, waj kahdam Deewa-maifi pasneegt, waj kahdu lihki kahrtigi paglabat. Wisas leetas, ko zittahrt par swehtahm un swehtigahm zeemija, la: altarus, swehtus tehkus (bildes), krustus, basnizās rihkus nu tureja par kaneem un apgahniteem, ko nedrihsteja wairs leetat. Pilsehta un seme nu tehrpahs klufās, skumigās sehras, gehrbahs melnā apgehrbā un wisas kruhtis mita sirds-apsina, drehmigs klufums wisur isplatijahs. Nekur wairs ne-atsihdeja eepreezinaschanas un zeribas stars! jo tee wihri, kas alafsch aizinati istrauzetus apmeerinat un isfamifuschus eepreezinat, tagad swehtishchanas weetā kaudis lahdeja un eepreezinaschanas weetā wehl mozija. Pa scho sehroschanas laiku nomira birgermeisters Jahnis Soltrumps, ko pehz wezahm eeraschahm paglabaja Pehtera basniza. Schis darbs sakarfēja arkibiskapa dufmas wehl jo wairaf; winsch pawehleja pee 10,000 mahzinhahm strahpes, lai birgermeistara lihki, kas la nolahdets miris, no tempela (Deewa nama) eefwehtitahm weetahm iswantu un uf lauku nomestu. Gan lihdsja arkibiskapu, lai apscheshlojahs un apsolijahs isdarit it wisu sakihdsinaschanas deht, bet winsch tos ismehdidams, palita nepeeluhdsams. Bija pee lihka jakerahs, jeshchu dascham asins no sirds pluhda, jo Soltrumps bija godigs un zeemijams wihrs weenumehr un tahds negants darbs par peemehru pee miruschneem nelad nebija dsirdets.

Gan war eedomatees tahs gawiles, kas wiszaur pilsehtu un semi atskaneja, kad pahwesta komifars atnabzīs atklati pašludinaja: pahwestis esot scho netaisnu interdiltu atzehlīs un arkibiskapu atbildes deht uf Monu aizinajis. No wiseem torneem ditti atskaneja ilgi aplūšis swanu (pulkstenu) duhzums (duhšums), kas aizinaja preezigos pilsonus pee atjaunotās Deewa kalposchanas. Komifars pehz wezahn eeraschahm lika atflehtg Petera basnižu, patš Deewa kalposcham ar godbihjigahm miščahm (Messe) usfahdams. Pehz toreiseja ehmota paraduma, ko tahdōs atgadijums mehdsā isdarit, pašneedsa komifaram rihtes, ar kuzahm tas klastpeestēdsoschos bajnizās laudis no lahtu-bauschla atpehra swabadus, tos atkal swebhtija, usnehma kristigā draudē, teem pahwesta swebhtibu dahwinadams. Nekad nebija notureta tahda preeziga Deewa kalposchana, kahda schoreis. Nekad firdi til swebhtas juhtas nefildija, kā schini brihdi. Ordena meistars tublit atnehma muiščas un peederums arkibiskapam, jo schis zaur sawu droščibu bija pahwesta preeščā leedsees, kā buhtu Rigai lahtus uskrahwis. Arkibiskapu nu apsehda Kofnesi, wina waldbas weetā, kur to zeetumā tureja. Schi pašemoschana lepno, waldbas lahriko wiħru til loti apbehdinaja, kā tas sawu launa pilno zeetuma laiku nepahrdšihwoja, bet nomira jaw 1479. gadā (M. Thiel)."

"Rigas eedšihwotajeem nepatita dšihwot apakšč ordena meistera, bet tee duščehigi usbruka brunineekeem pee Ahdascheem (Neuermühlen), fakawa tamehr, kamehr aischegā un Aidsineeki pehz tam swebheja šlepeni pilsehtā eenahšcham jauneezeltam arkibiskapam Stefanam kā sawam wirswaldineekam. Pilšoni laimigi karodami, eenehma atkal wias no brunineekeem atnemtahs muiščas, Kofnesi un Dinamindi, sawā warā. Ordena meistars luhkoja wehl reis Rigu apsehst, bet pilšoni to weenprahtigi aistreeza lihds Dinamindei atpakat. Scheit wińsch, redsedams, kā eenaidneekus nespehj pahwaret uf klaja lauka, gribeja pilsehtas tirgošcham aiskawet un ar to pilšonu duščehibu fatriħzinat, lai zaur zeestu skahdi tos pee paklausibas peespeestu. Scho noluhku gribedams aissneegt, wińsch lika leelus kastus wirs ledus taitit, tos ar atmeneem pildit, tad Daugawā nogremdet, lai aiskawetu lugeem eebraukt un isbraukt; tagad pilšoni, pehz sawahm gildehm eedaliti ar Melngalweescheem (Schwarzhäuptern) preeščagalā, usbruka eenaidneekeem pašchā darbā un uf ledus fastapa kauschana, kur brunineeki pawisam un lihds aischegšchana tifa pahwareti. Tubdak pehz tam iħnihzinaja apstiprinatās weetas, kas pilsehtas ispostišchanas deht taititas un apzeetinatas un aishweda 23 komturus, fogus un brunineekus škani gawiledami uf Rigu. Lai scho uswaru padaritu wehl jo šposchaku, bija pawisam ja-špostā ta uf arkibiskapa padomni eenihdetā pils Daugawas malā, jo schi kā zeetokšuis bija weenwehr pilšoneem par apšmeeklu un šoda rihtsti. Ar šturmi to uswareja; teem 10 wiħreem, ko tur kā zeetokšehna fargus atrada, atlahwa swabadu aischcham. Tagad nahza šteigšchus wezi un jami, bagati un nabagi, seewas un behri pee preeziga ispostišchanas darba. Šweens nesa prom it kā usware sawu atmentinu, ko patš šingrahm rokahm islaris; ubags tos

islaustos mihra gabalinas un drupatas mainija (pahredema) pret nabagu dahwanahm; pa feschahm nedelahm pils bija gluschi ispostita. Deescham toreis wisi jutahs no preektā aishrahbti, kā kalka gabalus un almenus, no pils islaustus aissubhtija uf Libekas pilsehtu par uswares šihmehm. — Pehzat atkal ordena-meistars Rigu eenehma un Aidsineekeem bija tad pašcheem nopostita pils pilniģi no jauna ja-ustaiša. (M. Thiel)."

Ordena-meistru, Waltera Plettenberga, laikā ap 1522. gadu pehz Kristus fakā atkal swebhts ewangelijuma gaischums pehz Lutera reformazijas ari katoliskā Riga atspihdet. Bajatee Lutereeschi no Wahzemes to atnesa. Andrejs Knöpfens no Tretowas pilsehtas, ij Pomeru semes padšihts, dewahs pee sawa brahla Zehlaba, kahda domschittes kunga (kanonikus) Rigas pilsehtā, kur wimu pehz atnahšchanas usajzinaja, lai paleek par mahzitaju Pehtera basnižā. Wińsch Deewa briħniščku wadiščamū pee fewis azim redsot šlatijis un šajutis, kehrahs preezigi pee ta darba, uf ko to Deews isredsejis, un eesahla karsti isšklaidrot Pahwila grahamtu uf Romeescheem, bet godprahtigi špredikodams pret pahwesta elka deewibu, grehla atlaischanas šihmehm un peerahdija turklaht pamatigi, uf kahdu wiħsi nabaga grehžineekam ja-atgreeschahs, kad tas Deewa preeščā grih tapt taitis un swebhts. Wińsch wehl ne-šmahzahs un neruhpejahs, lai to-reišigas wezas nelahdsibas isdeldetu; bet wińsch turejahs ar sawu pamahzitaju Lutera taitš domās, kā elki zilwelam papreeščku no firdš isfenami un tad tee pehzat no basnižās ismetami; pee tizibas isšklaidroschanas winam pašneedsa uštizigu palihdsibu Joachimš (Juhums) Müllerš, kas tam par beedri bijis Tretowas pilsehtā. — Pahwests un garidsneeki, to dširdeedami, baidijahs, kā nepasaudetu sawas šlinkahs deenas, ko lihds šchim baidijuschi un kas zaur tizibas isšklaidroschamū waretu drihš beigtees, šubhtija trihs muħkus pee pahwesta un pee teem semeswaldneekeem, kas kahrla Peektaja weetā waldija un šubšejahs par teem waras darbeem, kas pee teem isdariti, Lutera tizibu eewedot: taitchu wehl Rigas rahte pašemigi luhdsā arkibiskapu, Kasparu v. Linden, lai basnižai par mahžitajeem eezeltu tahdus wiršganus, kas buhtu Deewam par godu un daudš laudim par swebhtibu, kas deewbihjigi dšihwotu, pareiši Deewa wahrdus mahzitu: bet kad wińsch to nedaritu, tad tee šklaidri atšihntu, kā pašcheem jagahda, lai tahdu launumu isdeldetu. Šchihš daudšlahrt atjaunotahs luhgšchanas netika paklausitas, bet wišnotak isšmeetas; nu šapulzejahs wias šauschu kahrtas Rigas pilsehtā kopā un usajzinaja mahžitajis, kas peekehrahš šklaidrai ewangelijuma mahžibai, un lika domes-basnižās kungeem, titpat muħkeem un nonehm (muħzenehm) pašagit, lai tee no miščku upureem atstahjahs un ar wineem kopā peenemtu ewangeliskū religiju, un kad tee to nedarišchot, tad lai tee pa Deewa kalposchanas laiku sawas eestahdes un klosterus zeeti aischlehtu, jeb labaki no šchejeenes pawisam aisejot. (Ch. Ksch.)."

Nebeidšamās šildās štarp brunineekeem un katoku garidsneekeem, kas sawas teesibas neapnizigi mekleja pee pahwesta Romā aishahwet, padarija, kā schis aprobeschoja brunineeku waru un tiščsprahhtibu. Newareja un

nedriħšteja weenmehr un wisur patgalwiģi un nezilweģigi apstiprinatus šifumus un pahwesta šubhtu nošajijumus pahrlahpt, jo nomahktee un kalpinatee fentschi sawā beidsamā wehrdšibā šteidsahš pee preestereem, teem zeestahs behdas un warnahžibas isgaust un šchee atkal sawus jehrinus luhkoja no wilku riħles tadeht isglahbt, lai turpmā wilnas un tauku netruħtu: tee pašneedsa šubšibas no wehrgu waidahm un špaidahm augstakā weetā, tas ir pee kalpu kalpa (servus servorum) jeb pahwesta, kas tad nereti, kā widus laikmeta wehsture šino, pehz naudas mafa leeluma šubšetajeem teesibas peeschliħra. Zaur jaunu tizibas šchiru nobibinaschanas, kas no špehžiga pahwesta waras atšwabinaja, bija brunineekeem tika: uf ne-aprobeschotahm teesbahm droščas zeribas, tadeht tee laikam ari šaweem wehrgeem, wezeem fentscheem, atlahwa Lutera tizibas mahžibai wahrda pehz peedalitees, jo no patošigas tizibas atšišchanas wehl toreis uswaretas tautas neneeka nesinaja. Tahdōs laikōs un apstahktōs atšpiħdeja Lutera tizibas-pahrelaboschana Baltijas apgabalā. (Turpmā wehl.)

Sihki notikumi is Rigos.

Paģahjuščā gadā zaur polizijas kontroli šurmani nosoditi 1346 gadijums un proti: 496 ar rahjeenu, 783 ar naudu, 66 ar aresti un 1 nodots kriminalteesai. Bes tam pretščku wedeji nosoditi 66 gadijums, un proti: 2 ar rahjeenu, 21 ar naudu un 3 ar aresti. Ari weens kungu kutscheers nosodits ar naudu.

Deewa-kalposchana Rig. basn.

Swebhtēem, 9. janwar.

Zehlaba basnižā:	Spredikis pulstien	10 mahj.	Holst.
	"	12 mahj.	Šind.
Petera basnižā:	"	10 mahj.	Rūfens.
	"	6 mahj.	Boelchau.
Domes basnižā:	"	10 sup.	Šentšč.
	"	2 mahj.	Werbatus.
Sahnu basnižā:	"	9 l. m.	Šaestgens.
	"	2 l. m.	Walter.
Geotrudes basnižā:	"	10 l. m.	Šilde.
Šesus basnižā:	"	10 w. m.	Bergmann.
	"	2 l. m.	Šalen.
Wabhtinu basnižā:	"	10 mahj.	Šift.
Zriħweenibas basn.:	"	10 l. m.	Šromm.

Naudas-papirhu jena.

Rigā, 4. janwar 1883.

P a p i r h u		praģija	malšaja
Pušimperialš gabalā		8,36 r	8,34 r.
5 proj. bankbitetu 1. isšlaid.		95 1/2	94 1/2
5 " " " 4. " " " "		—	—
5 proj. isššriģ. 5. aish.		92 1/4	—
5 " " " " 1. emiš.		211 1/2	211
5 " " " " 2. " " "		209 1/2	208 1/2
5 " " " " 1871. g. aish.		131 1/2	131 1/2
Peterš. 5 proj. pilš. obliģ.		—	—
Kreewu sem. kred. 5. šihlu-šihm.		130	129 1/2
Šcharlowas šemš. 6 proj. šihlu-šihm.		90 1/2	90
Rigas kom. bank. atģ.		253	—
Leel. Kreew. dšelšģ. atģ.		—	—
Din.-Wit. dšelšģ. atģ.		162	—
Wāršč.-Tereģp. dšelšģ. atģ.		—	129 1/2

Tirģus šinas.

M a l š a p a r	pahru		wutu		pobu		mugš	
	rēt.	šap.	rēt.	šap.	rēt.	šap.	rēt.	šap.
Rudšu	—	—	—	86	—	—	—	—
Reešču	—	—	—	83	—	—	—	—
Rušu	—	—	—	70	—	—	—	—
Linšklas	—	—	—	—	—	—	7	50
Kartupeku	—	—	—	—	—	—	—	—
Šweeša	—	—	—	—	8	—	—	—
Šabu šiku	—	—	—	—	—	—	24	—
Šrastu šiku	—	—	—	—	—	—	7	—
Kupjas šabls	—	—	—	55	—	—	—	—
Šmalšas šabls	—	—	—	50	—	—	—	—
Štangu dšelšģ	—	—	—	2	20	—	—	—
Šeipu dšelšģ	—	—	—	2	40	—	—	—
Šapu tabaku	—	—	—	3	40	—	—	—

Sludinājumi.

Bodes pahrzelschana.

Saweem zeen. andeles-draugeem zaur scho padewigi sīnoju, la esmu fawu material-pretšhu bodi no Zuhlu-eelas Nr. 25 pahrzehlīs uf fawu otro weikalu
Schahlu-wahrtōs Nr. 57.
Ar augstzeenibu
Ednard Worm.

Lühr un beedriš,
fenal Lühr un Zimmerhol,
Rigā, leelā Smilšhu-eelā Nr. 7,
tirgo jaw 16 gadus ar schujamāhm
mašchināhm, pošhst fmalīkī latru
sistemu un apstelle tabš iš wisfla-
wenakāhm fabrikāhm pašaulē.
Mehs peedabwajam tā ihsti
teizamas preelš skrodereem:
**Ahenania, Badenia, Uni-
wersal A & B, wišs ar wiš-**

jaunakeem pahrlabojumeem, tā: patent-pašchpoletaju, ritena iželšchanu un sweramo-lahju. — Tad wehl preelšch familiju-wajadibās: **Sin-
gera, Wheelera un Wilsona, Saksonia, Saksonia Regia, Fi-
delitas u. t. pr.** tapat ari ar wišjaunakeem pahrlabojumeem, tā: pa-
tentpašchpoletaju pawedeena ižehleju, pawedeena-nogreeseju un pašchais-
trisdamu schiberplati.

Wislehtakas ženas. Pilniga apgalwoščana.
Zenu-rabditajs ar bildehm beš maksas.

Preelšch Weiran pagasta
Gottlieb-skolas
ir no Jurgu-beenas 1883. gada wajadibš
weens skolotajs,

luršch Walfas draudšes skolotaju seminarijā
ekšamenu nolizis. Peeteiščhanahs rakšis ar
wajadibšgahm lezibahm ir pefsuhtamē Kubah-
nes draudšes stolas waldibai lihds 1. fe-
bruarim 1883. gadā.

Schus jeb meitenē,

luri stolas apmelle, atrod dšhwolki leelajā Keh-
niņu-eelā Nr. 9, pa 4 tref. augščā.

Jaunas meitenes,

luras gribetu skrodereščhanu eemahjitees, war
peeteištees Kehniņu-eelā Nr. 9, pa 4 tr.

Diwas jaunas meitenes,

luras stolu apmelle, atrod kosti un dšhwolki
Peterb. Abr-Rigā uf Dstirnawu-dambja Nr. 30,
pee bekermeistera Bartelo.

Diwas masas meitenes,

luras šchejeenes stolas apmelle, jeb jaunas
meitenes, las mahjāhs skrodereščhanu, war
wehl atrašt laipnu usnemščhanu ahpilš. Dstir-
nawu-eelā Nr. 27, fehtā pa 2 tr. augščā.

Mahzibas

manā stolā Swaigščhu-eelā Nr. 4 cefahlšees
pirwdeenā 10. janwari 1883. g.
P. Klawinšč, skolotajs.

Zimbajchos!

Skolas behrni, luri šchejeenes stolas ap-
melle, atrod laipnu usnemščhanu kosti un for-
teli. Japeprafa **J. Weitšs ar hmatu-
pahrdotawā,** pretim Lutera basnijai jaunā
Eglites k. namā.

Čhu - bildes,

tehrandā greestās bildes, grup-
fotografijas, plakati u. t. pr. teel lehti
un labi eerohmeti Weera-eelā Nr. 4s,
Bremsčha mahja, pee leela pumpja, 1 trefi
aug., pa labi. **A. Zakowlew.**

Mehbeles

wiřadas sortes iř pašcha fabrikas, koti labi tai-
ritas, top pahrdotas lehtaki neta uř trabmu-
tirgus jaunajā mehbeļu-magasinē Gelfč-Rigā,
Kahrlu-eelā Nr. 5, pretim Lufuma bahnuščham.

**Lihras labas sarkanas
ahbolina sehklas**

pehr
S. Gvegginger, Rigā,
leelajā Pils-eelā Nr. 19.
Nikolai-eelā Nr. 41.

Pateizibas iřfazijums.

Mušu mihta tehwa, netaika **Dlandijas
konsula un bruņieka Johann Friedrich
von Schroedera,** Perteelču pilsmitščhu dšmit-
leelungā lihdi, 29. dezembri 1882, uf basniju
pawadot, un otrā deenā pee paglobaščanas,
mehs ešam til daudš mihleštibas un draudšibas
peerahbijumš peedšhwofuščhi, la newaram at-
rautees, iřfazit atklabtu dšitu pateizibu wiřeem
teem, las peedatijufchees, muřhu miřtam muř-
ščhibā aiřgabjuščham tehwan parahdit pehdigo
godu.

Pafatpalitufšchee behrni.

Mana weita Minus,
15 gadus weza, jaungada rihtu no Weberbeles
iřfedama un uf Rigu nahlbama, ir nosudufe.
Klabatas sīnas peenesamas Rigas polizijai.
Dore Ahmann.

Krimuldas- Jaunas muščhas

uf pafes dšhwodameem tils pafes iřdotas
27. janwari pee **Saumann šchen-
kera Uguns-dstirnawās** un 28. janwari pee
Zuberbekera mahjuceka Rigā.
Pag. wej. **M. Medne.**
Striħw. **J. Sellmann.**

Sehjas

muščhas uf pafes dšhwodameem tils pafes
iřdotas 17. janwari pee **Saumann šchen-
kera Uguns-dstirnawās** un 18. janwari pee
Zuberbekera mahjuceka Rigā. Familijās
siħmes ar wežumeem latram japeenes.

Pag. wej. **P. Ernstein.**
Striħw. **J. Sellmann.**

Rigā dšhwodameem]

Stalbes pagasta lozekleem

tils 8. un 9. janwari 1883 Peterb. Abr-
Rigā „Enstiga“ weefnižā

jaunas pafes pahrmihstas.

Pag. wej.: **M. Behrku.**

Turaidas un Krona Iehrkules

pagasta walbes dara wiřeem Rigā dšhwodameem
scho pagastu lozekleem sīnamu, la 9. un 10.
janwari 1883. gadā Rigā „Eņiħu“ mah-
tas weetā tife

pafes pahrmaitas.

Beř tam wehl latram fawas familijās-pahrgro-
fščhanas, las notikufšas zaur prezeščanos,
dšimščhanu un miřščhanu, uřrahdoti laulāščha-
nas, krusamās un miřščhanas siħmes dehl eew-
eščhanas pagasta-rullī ja-udod. Kuri scho ne-
cewehro, žetihs likumigu strahpi no 1 rubla
par latru ne-udotu familijās lozekli. Tadehl
teel il latrs Rigā dšhwodams **Turaidetes un
Zehrkulets** usajimats, lai netiřtu likumigi
fodits, augščā mineto sludinajumu eewehrot.
Turaidas pils pagasta walce, 20. dezembri 1882.
Turaidas pag. wej. **M. Keepin.**
Krona Iehrkules pag. wej. **M. Busch.**

Singera original schujamas maščinas

fawa loti teizamā deriguma pehy spofchi peerahbijufšchahs zaur to, la winas pagahjuščhā gadā ween
wairaf neta puš miljons,
i. i. 561,306, tapufšas pahrdotas, las iřstais wairaf ne tā trefšo dalu no wiřas schujamo maščinu produkcijas
pafaulē. — Maščinu labums un darbiba, wīnu praktiřlā eetaiře, zaur luru pašahwigi top pahrlabotas, fařnee-
gufchi scho teizamo panahlumu, un Singera original maščinas tiřpat mahjituribai, tā ari wiřeem amatneezibas
n oluřkeem padarijufchi par patiřlamāhm schujamāhm maščinahm pafaulē. Winas tagad pahrdot ar

jaunisdomateem minameem itahweem,

lureem preti wiřeem žiteem itahweem, las pa leelalai dalai jaw pehy iřfa laifa mehds eet fmagi ruřhdami, ir tas
eewehrojamatš labums, la neta ne-iřdīřti, pašahwigi eet lufu un strahba til weegli, la ari nespehžigas waj we-
žalas perfonas tos war leetat beř fowifufškeem publineem.

lad maščinahm uf roifščlas un itahwā atrodahs blatus itahwoščā fabrikas siħme; wīnas sem
pilnigas apgalwības pahrdot par fabrikas ženāhm un pret 1 rbl. nedelas nomafu.

G. Neidlinger, Rigā, Aleksandra bulwari 1.

sggavq = njoa
pajoi nplnufwā un naree 'nħwāg ir iř
-pawadot. 'pawadot. 'pawadot. 'pawadot.
Nr. 67 leelajā Pils-eelā Nr. 67.
vjoz-njiam
pawadot. 'pawadot. 'pawadot. 'pawadot.

Logu-stiflu
pahrdoschana wiřadōš leelumōš
iř „**Karlsbitte**“
glabščhu-fabrikas pee Wentšpils, pee
C. G. Mahlera atraitn.
Maršal-eelā Nr. 8.
Labas jaunpeenizas

gowis
ir latrā laifa lehti dabujamas blatus 8.
walts buħbai uf Miřgrahwoja dšelščeka, ne-
taha no Kreewu muščhas, pee **S. Dahwid-
sona.**

Gruntsgabals, 2
600 kwadratu ařis leels, ar 3 launecm na-
meem un ar weenu wezu namu, kur bodi
jeb wiħnuft war eetaiřti, netahku no leelā pumpja,
ir lehti pahrdotamš. Klabatas sīnas **Weifchu
namā** (Wulfumuiščā) Weifchu dambi Nr. 20.

Mahja
ar 11 puħrow. strahdajamas jemes, 7 werštes
no Rigas uf Annin muščhas grunti, uf Winku
muščhas žela, Saltijas dambja galā, ir pahrd-
dodama. Japeeteiřahs turpat pee **Zahn Rose.**

Jonatana beedriba.
Swehtdeen, 16. janwari plst. 1 puħdeenā:
Pilna gada-sapulze.
Deenas lahrtiba.

- 1) Gaba pahrfłats,
 - 3) no weena beedra diwi preelščliřumi,
 - 3) no preelščneezibas preelščliřumi,
 - 4) preelščneezibas un lomitejas iřwehleschana.
- Preelšč 16. janwari noturamāhs general-
šapulzes beedri fawus preelščliřumus war
preelščneezibai eefneegt lihds 12. janwarim.
Weedreem pee ee-efščhanas beedru lahrtēs ja-
rahba. **Preelščneeziba.**

Nollihdis.
Kahdas trihs pehdas augstamā uřaudsiř, lau-
was spalwā iřstaidamees **Leonbergas suns** ir
5. janwari nollihdis. Teel luhgš, lai pret
pateizibas algu nobodu Ernst Plates lga
drukatawā.
No piřščhanas lai fargahs!

Rakti no 22. uf 23. dezembri nořagti **Di-
řku Salinerk mahjas faimneekam 2 řigi**
ar weenahm kaltahm ragawahm un
bruhpehrwetahm kamanahm lihds ar
wiřu žitu aiřjuban. — Kas par scho saħdību
staidras sīnas un peerahbijščanas war tot,
dabuhš

25 rbl. pateiz. algas.

Weens no řagteem řirgeem ir 7 gadus wež,
wehribā 80 rbl., bruhns no pehrwes, krehpes
uf kreifo puři, peere un fedullas weetā mař
baltuminiřch, kreifā lahja no naga lihds piřmo
ložitawu balta un krehpes uf kreifo puři. Dtes
řirg: 10 gadus wež, wehribā 70 rbl., melns
no pehrwes, krehpes uf kreifo puři un preelšč-
lahju nagi řiřti preelšč aplaščhanas.
Zure Čħtrom.

Seljawas
walřsteefas preelščfehbetajam **Anž Dsolin**
ir 27. dezembri 1882 walarā no Seljawas Pa-
domkroga nořagto **beħrs řirg** ar masu řiřmi
peere un mahjam reštahm uf kreifa pleza un
kreifa gurna, eejuhgš masas bruhnās řiřu la-
manās, aħdas leetahm, mafu apalu lotu, řiřu
grořhu un koti garu fedulla řiřnu. Širga
wežums 13 gabi, labi turetš, ar krehpehm uf
labo puři un luplu melnu ařti. Širgu un leenu
wehribā 100 rbl. fubr. Kas scho řirgu uř-
rahdihs — palihšehs rotā dabut — dabuhš
peenahjigu pateizibas algu zaur **Selja-
was walřsteefu.**
Walřsteefas preelščfehbt. **Anž Dsolin**